

**R. P. Francisci Svarez Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Connimbricensi Academia
Sacrarum Litterarum primarii Professoris Opvs, De Virtute
Et Statu Religionis**

Qvo Quid Contineatur, Index proximus indicabit

De Obligationibus Religiosorum ex Regula, Prælatione & subiectione
regulari prouenientibus, De varietate Religionum tam in genere, quàm in
specie, De Religione Societatis Iesv in particulari

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1626

VII. De mediis in particulari pro charitate erga proximos, domesticos, seu
fratres, ac primùm de negatiuis, consistentibus ve in omissione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93501](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93501)

plura sunt debita ex obligatione iustitiae potius, quam charitatis; qualia sunt, nec cogitatione, nec verbo, nec opere, alteri iniuriam facere, vel in re aliqua quempiam ledere. Et ideo de hoc præcepto nihil ferè in constitutionibus, aut regulis statuitur, quia magis ad necessitatem legis, quam ad consilia perfectionis pertinet. Quia uero pro hominum imbecillitate, aliquid huiusmodi pati contingit, quam citissime curandum præcipitur. p. conf. tit. cap. i. lit. P. his uerbis: *Ferenda non est inter illos domesticorum perturbatio, vel ira mutua: & si aliquid huiusmodi acciderit, ut statim cum satisfactione debita in gratiam inuicem redeant.* Quæ uerba pro regula propo- sita sunt Præpositis, & Rectoribus in suis regulis n. 32. & 33. consonant Ecclesiastici canones Concilij Toletani XI. c. 4. Concilium Vvormaciense cap. 41. Carthag. IV. c. 93. cum aliis apud Gratianum d. 90. c. Ismael d. 56.

II. *Ad hoc mo- dium spectat primo regula non sem- mandis discor- dia.*

Quia uerò illi præcipue charitatē offendunt, qui discisiones inter fratres faciunt, ideo in §. p. conf. c. i. §. 5. (quæ est etiam regula 128. Prouincialis) gra- uissimè cautum est, si quis dissensionis, vel diuisionis eorum, qui una uiuunt, inter se, vel cum suo capite aut or esse cerneretur, diligentissimè ab ea congregatione, uelut pestis, que eam potest summo opere inficere si prorsus remedium non adhi- beatur, separandus est. imò & inter casus reueruatos ha- betur. Additur uerò in declaratione, separationem hanc esse posse, vel ab eo loco transferendo perso- nam in alium, vel à tota Societate, si ad commune bonum conueniret, ut esse posset, quando vel per- sona incorrigibilis est, vel scandalum adeo est gra- ue, ut aliter sedari non possit; ac denique quo pacto hoc uicium curandum sit, habetur in induitris, pro morbis animæ cap. 17. Tandem huc spectat re- gula 30. ex communibus, ut omnes caueant ab illo af- fectu quo alio de alio nationibus sinistre sentire, aut loqui so- lent, quia nimirum huiusmodi sermones, & quæ- libet signa talis affectus multum solet charitatem minuere, non solum ad externos, sed etiam inter religiosos ipsos. Vnde multum magis cauendum est murmurationis uicium, quod maximè discor- dias parere solet: ideo Basilius cap. 34. regulæ, an- te omnia (inquit) ne murmuratiois malum pro quacum- que causa in aliquo quacumque uerbo, vel significatione ap- pareat. Quod si deprehensus fuerit quis, districtiori disciplina subiacet.

Speciat se- cundo altera regula non sentendi si- nistre de a- lia natione- bus.

III. *Speciat ter- tio regula nō per superiorē tunc, quidpiam alius iubeat, alioquin reprehendi- dat. Quæ duas habet partes ad vnionem fraternam ordinatæ sed circa priorem dubitabit aliquis; nam ad religiosum statum maximè spectat, ut omnes sibi inuicem seruiant, & ad hoc parati sint, idque ma- ximè fraternam dilectionem conciliat: ergo ad eā- dem spectat, quod sibi inuicem etiam iubeant, quia hæc correlatiua sunt. Vnde Basilius in constitut. monast. c. 19. loquens de felici religiosorum vnio- ne. Hic (inquit) æquabili iure inter se alij aliorum, & famuli sunt, & domini. & in inuicem libertate accuratissimam sibi inter se seruunt seruitutem. Et Benedictus cap. 7. regulæ. Obedientia bonum (inquit) non solum Abbati exhibendum est, sed etiam sibi inuicem obediunt fratres, scientes per hanc o- bedientiam uiam se ituros in Deum.*

IV. *Speciat ob- sedendi.*

Respondeo spiritum obediendi, & seruendi om- nibus in vnoquoque esse laudabilem, & valde cō- ciliare amorem spiritum autem præcipiendi, & om- nium significationem eius: è contra reprehensibi- lem, ac de se valde alienare animos. Adeo ut dixe- rit Bonauentura in speculo disciplinæ 2. p. principa- li c. 3. ad religiosam charitatem præcipue pertinere se inuicem obsequio, beneficio, & honore præue- nire: ita ut si fortasse in aliquo negotio præire cogamur, non præcipere, sed demonstrare, quæ agenda sunt, videamur. Itaque ex parte obsequentiū omnis sub-

iectio, & seruitus ostendenda est: ex parte uerò alio- rum, præcipue si superiores non sunt, omnis iuben- di modus, & affectus vitandus est, quia superbiam redolet, & charitatem non conciliat. Et ideo Chry- sost. hom. 58. ad populum, de antiquis monachis lo- quens eleganter dixit, *Non potest illorum quisquam au- dire contumeliam inferens, uel patiens, non imperans, nec cui imperetur, sed omnes ex ministratū sunt numero.* Et S. Be- nedictus c. 31. regulæ. *Frates sic sibi inuicem seruiant, ut nullus excusetur, nisi causa egritudinis, aut grauis utilitatis causa.*

Circa aliam etiam partem, dubitabit aliquis, quomodo iubeamur alios non reprehendere, cum cap. 4. examinis §. 8. doceamur, paratos esse ad alio- rum correctionem, debita charitate cooperari. Cū- que Christus D. dixerit, *Si peccauerit inter fratres tuos, uade & corripue illum inter te, & ipsum solum, Matth. 18.* Respondeo aliud esse charitatiue monere, aliud re- prehendere: nam illud potest esse officium, nō tan- tum æqualium inter se: sed etiam inferioris ad su- perioris: ut D. Thom. 2. 2. quæst. 33. art. 4. docet, & eo loco Matthæi intenditur: cum omnes de frater- na charitate intelligant; hoc uerò est vsurpare offi- cium superioris vel iudicis, quod ad aliam uirtu- tem spectat: itaque monere ex charitate, solum est, blandè, leniter, & humiliter rem proponere, osten- dere, & rogando magis, quam exasperando expo- stulare: reprehendere autem est autoritate expo- nam obiurgare, utendo aliqua uerborum asperita- te, quasi in poenam, & vindictam delicti, quæ ad superiores spectat. Hæc ergo ratione reprehensio æ- qualium inter se prohibetur in nostra regula, ut charitati contraria. Atque eodem sensu S. Benedi- ctus cap. 70. suæ regulæ præcipit, ut nemo audeat al- ium castigare: reprehensio enim quædam castiga- tio est, & inter homines prudentes non parum gra- uis. Sic etiam Ioannes de Capistrano c. 5. Nullus (in- quit) audeat alium increpare, nisi auctoritatem habeat, vigo- re sui officij.

V.

Obicitur contra a poste- riorē par- tem eiusdem regula.

Respondetur.

Adde quod etiam superiores ipsi monentur, ut in reprehensionibus paternam lenitatem, & mode- rationem seruent, ita ut si fieri posset, non tã repre- hendere, quam rem ostendere videantur, iuxta il- lud Pauli Galat. 6. *Vos, qui spirituales estis, huiusmodi in- struite in spiritu lenitatis, considerans teipsum, ne & tu tenta- ris.* De qua re optimè Concilium Tolet. XI. cap. 7. Plus (inquit) ergo corrigendos agere debet beneuolentia quā seueritas, plus cohortatio, quam commotio, plus charitas quam potestas. Si ergo in superioribus ipsis tanta mode- ratio in reprehensione requiritur, cæteris inter se quoad hoc æqualibus, merito omnis reprehensio interdicitur, quamuis fraternam monitio commen- detur, quæ tamen à senioribus, licet Prælati non sint, maiori quadam auctoritate, & charitate fieri potest sine acerbitate, tamen quæ reprehensionem simpliciter efficiat, ut regula, & charitas melius ser- uentur.

VI.

Datur de boni- sis à fortiori robatur.

Ad eundem charitatis finem referendū est, quod in reg. 28. ex communibus ordinatur, Nullus cum alio contendat, sed si qua in re nobis est diuersa sententia, eaque vi- detur manifeste, & ratione modestè, & cum charitate affe- rantur, eo animo ut si ueritati sit locus, non ut in ea re supe- riores videamur. Cum hac regula consonat, quod §. p. conf. tit. cap. i. §. 18. & in Summario constituit. §. 42. I- dem sapiamus omnes idem omnes dicamus, ut Apostolus ad- monet. Doctrina igitur differentes non admittitur, nec uerbo in concionibus, uel lectionibus publicis, nec scriptis libris. Imo & iudiciorum de rebus agendis diuersitas, quæ mater esse solet dis- cordiæ, & inimici vnionis voluntatum, quantum fieri potest, euitari debet. In quibus regulis non solum exterior con- tradictio, uel contentio, sed etiam interior dissen- sio cauenda dicitur, nec tantum in practicis iudi- ciis, sed etiam in doctrina, & speculatiua scientia. Tria ergo prohibentur: contrarietas opinionum,

VII.

Speciat 4. regula non contentendo cum alio, o- ptimando, dif- putando, pra- ctica su- dicando.

exterior contentio, & contradictio verborum, in eis, dissensio in iudiciis de rebus agendis.

VIII.

*Quomodo
dissentio,
quomodo
officiis cha-
ritatis.*

De primo, est quidem recepta sententia opinionum diuersitatem, per se non esse charitati contrariam, ita D. Thom. docet 2. 2. quæst. 28. art. 3. ad secundum, ubi ex Aristot. 9. Ethic. cap. 1. & 3. adducit concordiam in opinionibus non pertinere ad amicitiam. Vnde infert, nihil prohibere aliquos inter se charitatem habentes, in opinionibus dissentire, nec hoc repugnare paci, quia opiniones sunt in intellectu, qui præcedit appetitum, qui per pacem vitur: Sed licet hoc verum sit, vltus ipse, & praxis ostendit, opinionum diuersitatem, & frequentem contradictionem, non parum obesse vniioni charitatis, & sæpe discordiam parere cap. vlt. 10. d. & ad minimum remittere feruorem, & perfectionem eius minuire: vel quia licet opiniones pertineant ad intellectum, vt D. Thom. ait, tamen multum pendet ex affectu, & pia affectione voluntatis, & quoad hoc opinio est posterior voluntate. Vnde timeri potest, ne opinionum varietas ex defectu vniouis voluntatum proficiatur. Vel quia opinionibus contradictio apprehenditur, vt diminutio quædam propriæ æstimationis, & famæ, quæ occasio est: vt affectus ad alium minuat. Vel denique quia hæc contrarietas sæpe provenit ex quadam emulacione, circa doctrinæ propriæ exaltationem, & honorem, atque alia humana commoda, quæ inde proveniunt. Hinc Abbas Ioseph. apud Calsianum collat. 16. cap. 8. Quomodo (ait) carnales adhuc & imbecilles fratres ob vilem, terrenamque substantiam, inimicus ille disungit: ita etiam inter spirituales gignit pro intellectu diuersitatem discordiam. Ad eundem modum S. Ambr. in ep. ad Rom. c. 14. exponit: propter pugnas opinionum tollendas scriptum fuisse caput illud ab Apostolo, Disceptationes (ait) erant inter eos, quas Apostolus concordia, & saluti studentis diuina disputatione conficit. Multo ergo magis ab his dissensionibus cauere debent, qui perfectam charitatem fraternam concupiscunt, prout etiam cautum est in 5. congreg. decreto 31.

IX.

*Quomodo
etiam offi-
cium ex-
ternis prode-
at contentio,
disputando.*

Quia verò humana conditio non fert vt in his rebus, quæ sub fidem, aut scientiam non cadunt, omnino diuersa ingenia consentiant, ideo per hanc regulam non præcipitur nullam inter nos habere opinionum diuersitatem, sed vt doctrinæ differentes non admittantur. Quod in primis intelligitur, quoad doctrinam solidam, magisque in Ecclesia approbatam, in ea enim non debet admitti diuersitas inter nostros, cum nouæ opinionis tali doctrinæ repugnantes admittendæ non sint, vt in declaratione sit. O. dicitur citato loco consil. Deinde in opinionibus (vt ibidem dicitur) in quibus Catholici Doctores variant inter se, vel contrarij sunt, curandum est, vt conformitas etiam in Societate sit, vti quæ quoad fieri possit. Tertiò intelligo præcipue intentum, ac necessarium esse, vt hæc diuersitas (si qua sit) non sit in toto corpore doctrinæ (vt sic dicam) ita vt videantur esse inter nostros quasi scholæ contrariæ, hoc enim maxime solet animorum diuisionem efficere.

X.

*Diuersitas
doctrinæ ex
affectu na-
ta, maxime
venatur à
regula.*

Illud etiam maxime ex vi illius regulæ, videtur intentum, vt diuersitas doctrinæ, quæ ex affectu, & directa voluntate procedit, nulla ratione permittatur: namque ex instituto doctrinam alterius oppugnare, indicium vehemens est dissentientis potius voluntatis, quam intellectus, & ideo non potest non nimium nocere charitati. Tandem ad obseruationem huius regulæ maxime pertinet, vt non cum offensione alterius eius doctrinæ oppugnetur in publicis lectionibus, concionibus, aut scriptis libris: hoc enim est, quod non solum alterius animi offendit: sed etiam scandalum maxime inferre solet, præsertim si acerbè & contentiose fiat, vnde præ oculis habenda est illa Nazianzeni sententia orat.

26. de moderatione in disputationibus habenda, Turpe est profecto in veste, ac vestitus ratione, non sublimari, sed viliores eligere, argenti in callo, lacrimarum in facibus, ieiunij, vigiliis, chameuntis, Labore, atque omni corporis maceratione humilitatem præ se ferre, ac propriam imbecillitatem agnoscere: in diuinis autem disputationibus principari, & tyrannidem sibi vendicare, nec cuiquam omnino cedere, rerum supra omnes legis Doctores supercilium efferre, vbi humilitas, non solum gloriam habet, sed etiam securitatem.

Non satis verò est in doctrina vnitatem procurare, nisi etiam in rebus agendis iudiciorum diuersitatem euitemus, Quia solet esse mater discordiæ, & vniouis voluntatum. Hæc enim dissensionis occasio, frequentius, & generalius in iudiciorum diuersitate circa res agendas, quam in doctrina occurrit, namque estque magis perturbationibus exposita, quia non solum inter doctos, sed etiam inter indoctos, & inter magnos & paruos inuenitur, & in singulis fere rebus & actionibus interuenire potest: & ideo solet esse maior dissensionum seminarium, eoque efficacius, quo maiori affectu in his humanis rebus, & exterioribus actionibus versamur. Quod eleganter exaggerat Bonifacius Papa, relatus in Clem. Dudum, de sepulturis, ubi inter alia (inquit) Dissensiones & scandala prauis actibus adiutim præparant, rancores, & odia suscitant, & illicitis moribus ansam præbent. Hæc enim discordia, & animarum amaritudo, maxime augeri solet per verborum contentiorem. Diuersitas enim iudiciorum (vt supra num. 9. dicebam) adeo humana est, vt si lenitate, & moderatione verborum, animique modestia proponatur, neminem prudentem offendaat, contentio, temeraria contradictio, & pertinax propriæ sententiæ defensio, plurimum ledit: & ideo hoc totum nobis maxime vitandum proponitur. Quod fuisse Pauli consilium ad Rom. 14. dicetis, Quæ pacis sunt sectamini, exponit ibi Ambr. dicens: Quoniam disceptatio discordiam parit, ideo vt pacifici esse possimus a contentione elidendi, & non edendi dissensionem nos docet. Nazianz. autem etiam in rebus leuioribus ab huiusmodi vitio abstinere nos iubet, in supra citata oratione dicens: maxime ita comparatum est, vt omnis sermo contentiosus, & cum ambitione conuictus sit, quo ad conuendendum de rebus grauioris momenti prodehantur: proinde curæ nobis esse debet, vt quemadmodum patros in primis moribus, & prima institutione fingimus, vt iniquitatis atatis improbitatem fugiant: ita nos quoque in leuibus quoque, paruique momenti disputationibus audacia atque ineptia significationem præbeamus, ne ea tandem diuturni consuetudine in maioribus abutimur, sic etiam August. in lib. 1. contra Academic. c. 3. Adolescentes inquit assuefaciendos esse, ne quod semel dixerint, pertinaciter defendant: inde enim contentiones maxime oriri solent. De quo videri etiam potest Hieron. dialog. 1. contra Pelag.

Præcipue verò de religiosis Basil. in reg. 49. ex factoribus sic ait: Quotiescunque aliqui inter se de re aliqua collidunt dissidentes, & corrumpentes, eos nequaquam inter se pugnantius contendere debere, sed controuersia diuise, iniquitatem superioribus referre. August. verò in reg. cap. 19. & c. 34. Lites, ait, nullas habeatis, aut quam celerrime finiat, ne ira crescat in odium, & irarum faciat de festuca. Maxime verò vitium hoc contentiorem exaggerare videtur Ioan. Climacus gradu 4. de obedientia post medium, dum ait: Is, qui dum loquitur, verbum suum, quamuis illud sit verum, firmare voluerit, sicut se diaboli morbo aggrauat. Non enim loquitur de confirmatione per iram, sed de contentione, quæ longè solet esse à religiosis, sed de contentiosa affirmatione, quæ ex superbia oriri solet, quæ vocat demonis agritudinem. Vnde subiungit, Quod si cū suis equalibus colloquendo id facit, fortasse aliquando maiorum increpatione curabitur, sin verò in maioribus, & superiorum sermone contra sententiam pertinax in sua opinione perseverat, humana arte nunquam sanari poterit. Cautere

XIII.
Adversatio.

Cauere ergo debent, qui in suis sententiis, & iudiciis nimis tenaces sunt, facileque aliis contradicunt, ne ab eo charitatis vinculo, quod Societas postulat, declinent, & paulisper deficiant: Si enim haberent cor vnum, & animam vnam cum omnibus, non facile ab eis dissentirent; vt enim eleganter dixit Chrysost. hom. 58. ad Popul. agens de hac monachorum concordia, cum omnibus sit vna anima, qualiter hac ipsa contra seipsam insurgeret. Porro pro hoc vitio contentionis, tam in speculationibus, quam in practicis curando, videndum c. 16. industriarum, ad superiores Societatis.

XIV.

2. Medium principale etiam negotium ac per contrarium extremum ne sint nimia familiaritates, Sumitur hoc medium ex c. 4. examp.

His adiungere possumus medium aliud, quo vitium per contrarium extremum vere fratrum dilectioni repugnans cauetur: nimirum priuata affectiones, & nimix familiaritates, ac singulares amicitie fratrum, seu religiosorum inter se. De quo pauca inuenio in toto Societatis instituto expresse, & in particulari tradita esse, licet multa sint generaliter constituta, in quibus consilium a fortiori includitur. Quale est illud quod in examin. c. 4. §. 7. & in Summario confit. §. 8. habetur. curandum est vt omne carnis affectum erga sanguine iunctos exuant, ac illum in spiritualem conuertant, eosque diligant eo solum amore, quem ordinata charitas exigit, &c. Si enim de parentibus, & fratribus omnibusque consanguineis hoc prescribitur, multo magis de qualibet humana, seu carnali amicitia coniunctis, intelligendum est. Est ergo generalis regula Societatis, vt neminem diligamus, nisi eo amore, quem ordinata charitas exigit: priuata autem amicitia, etiam inter fratres spirituales, multum derogant huic ordini charitatis, vt ostendimus, ergo, &c.

XV.

Sumitur etiam ex p. 3. confit. c. 1. Item ex p. 10. confit.

Præterea in eodem Summario §. 27. exp. 3. confit. c. 1. §. 2. 6. ita prescribitur in omnibus querant Deum exuentes se, quantum fieri possit amore omnium creaturarum, vt amorem vniuersum in ipsarum creatorem conferant, eum in omnibus amando, & omnes in eo, iuxta sanctissimam, ac diuinam ipsius voluntatem. Per hanc ergo regulam aperte prohibetur omnis priuata amicitia, quæ ex diuina charitate non descendat: nam si in illa fundata fuerit, iam priuata non erit, vt declarabimus. Ad hæc in eodem Summario §. 43. exp. 10. confit. §. 11. inter media maximè necessaria ad charitatem fraternam, hoc ponitur In Societate non sentiatur animorum propensio ad alterutram factionem, quæ esset fortassis inter principes, vel dominos Christianos, sed sit potius quidam vniuersalis amor, qui partes (omnes licet sibi inuicem contrarie sint) in Domino nostro complectatur. Nam reuera non solum ad pacem cum ipsis externis seruandam & vitanda scandala, sed etiam ad vitanda inter ipsos fratres dissidia, est hoc consilium necessarium; quia dum vnus vni factioni, & alter alteri afficitur, inter se disungi necesse est: ergo a fortiori, omnis priuata affectio, quæ diuisionem respectu aliorum, & consequenter scandalum charitati contrarium asserere potest, cauenda est. Et ideo inter ea, quæ in reddenda superiori ratione conscientie aperienda proponuntur, in particulari instructione de ea re, vnum est, An alicui sit plus familiaris quam aliis: & in cap. 8. industriarum numero 9. quomodo vitium hoc curandum sit, apprimè traditur.

XVI.

Est de hac egregia constitutio 30. S. Basilij inter monasticas constitutiones, quam hic fere totam referre libet; quia singula verba grauissima sunt, & ad nostrum propositum confirmandum aptissima. Charitatem (inquit) mutua inter se fratres habere debent, non ita tamen, vt duo, tresve seorsim a ceteris solalibus inter se coeant, quandoquidem hoc non charitas, sed dissidio, & seditio, & eorum, qui inter se coeunt, improbitatis indicium: si enim communis decus disciplina charitatem haberent, qui tales sunt sine dubio communem, aequalenque aduersus omnes charitatem tenerent. Si vero ipsi a reliquis sua sponte,

abscessi disunctique in cætu, cæcum efficiant, vitiosa huiusmodi amicitia conciliatio est, & diuersam quandam a communibus institutis rem esse oportet, quæ hos inter ipsos conciliat: atque hoc profecto nihil est aliud, quam contra veterem disciplinam stabilitatem, constantiamque innotatio. Et postea subdit, Qui hoc vitio laborat, si post debitam correctionem non emendetur, vt omnium pestilentia contracta ab reliquo ouili segregandus, ne in reliquos quoque morbi contagionem transfundat. Eandem doctrinam multis in locis idem Basilij commendat, atque exaggerat. Nam regula 34. ex fufioribus, amorem hunc priuatum vitiosum appellat, & vitium maximè infame, quo mutua & concors conspiratio, quæ ex charitate nasci consuevit, destrahitur, & in eius locum suspiciones prauæ, emulationesque atque obreclationes clam arripunt. Idem serm. de Abdicacione rerum circa med. vbi ob custodiam etiam, & cautelam pudicitie, & honestatis hoc maximè commendat, & concludit, Crede mihi quoniam fraternè tibi, atque ex intimo animi recessu loquor. Sermonem autem 1. de instit. monach. versus finem, pro charitatis necessitate hanc legem constituit. Non patitur charitatis lex aliquas ceteri seorsim amicitias, aut sodalitates. Et subdit rationem, Quia fieri non potest, quin affectiones istæ, quæ in hanc potius, quam in illam partem propendent, plurimum incommodent communem omnium concordiam. Et qui in hoc delinquit (subiungit inferius,) castigandum esse vt iniuriam publicæ charitati, si quidem in eo quod quis aliquem vnum plus diligit, facillè indicat reliquos se in amore inferiores habere.

Hanc vero doctrinam ita moderatur idem Basil. serm. 2. de instit. monach. vt licet equalis & similis charitas aduersus omnes tenenda sit, vnicuique tamen, pro cuiusque decoro, bonos habeatur. Et sicut in naturali corpore omnia membra quadam æqualitate diligimus, & dolore carere procuramus, magis autem illa, quæ nobiliora, & vtiliora sunt. Sic quoque (ait) in cuncto conuenit, cum aequaliter misericordia ex malis cuiusque moueamur, & similiter charitate aduersus omnes finis propensio: nihilominus tamen istis, qui vtiliores sunt, maiorem, vt æquum est, honorem habeamus. Quocirca hæc charitatis amplitudo, & æqualitas, ordinem debitum, iustamque distributionem non excludit, vt iterum cap. sequenti numer. 4. in simili attingemus: imò eius perfectio, & conseruatio, non minus ex hac difformitate (vt sic dicam) quam ex illa vniuniformitate confurgit. Nam sicut ex priuatis affectionibus inordinatis oriuntur suspiciones, inuidie, obreclationes, & similia vitia, quæ charitatem lædunt, ita ex indebita paritate ordo confunditur, & virtus debite honore, ac premio priuatur, vnde fieri solet, vt eius studium remittatur. Atque ob eam re iudicio omnium sapientum non minus necessaria est ad fouendam charitatem, iusta distributio, quæ communis beneuolentia. Vnde idem Basil. in reg. breuior. in 170. cum interrogatum esset, Nunquid eodem loco habendi sint, quorum in rectè factis maior & quorum minor vigeat industria. Respondet afferendo Christi & Pauli verba: ille enim Luc. 7. dixit, Remittitur ei peccata multa, quoniam dilexit multum, & cui minus dimittitur, minus diligit. Et Pauli 1. Timoth. 5. Qui bene praesunt presbyteri, duplici honore digni sunt, maxime qui laborant in verbo, & doctrina, & concludit, Hoc rectum arbitror, vt in omnibus, qui istiusmodi sunt, seruetur. Quod latè etiam docet Calsian. collat. 14. c. 16. exemplo Christi Domini Ioannem specialiter diligens id confirmandum. Non igitur omnis amor, qui ad quosdam maior sit, quam ad alios in religione reprehenditur: sed ille qui modum excedit, ideoque singularis, ac priuatus, quali per antonomasiam dicitur.

Indicia autem talis amoris sunt: primò si ratio maioris amoris non sit, aut maior Dei gloria, & honor, vel maior religionis, aut animarum vtilitas, cum.

XVII.

Suam doctrinam testatur Basil.

XVIII.

Nimiam fami- lantiam vni- num indi- cum.

aut maior virtus, & sanctitas, quæ in tali persona cernitur, quicquid enim ad hæc motiua non reduci-
tur, alienum est ab ordine charitatis religioſe: adeo vt Baſil. dict. ſerm. 2. de inſtit. monaſt. dicat etiam ſanguinis coniunctionem, quantumvis propinquam, in religioſa charitate non ſpectandam, ſed pro nihilo habendam eſſe. Secundò ſi talis affectio ad vnum aliquem, auertit aliquo modo animũ ab aliorum dilectione, ita vt vel eorum confortia, & conuerſationem, quam communis charitas poſtulat, declinet: aut moleſte ferat, aut eorum neceſſitatibus non ita libenter ſubueniat; ſignum apertum eſt exceſſum illum, non ex ordine charitatis, ſed ex priuata affectione oriri. Tertiò ex aliis affectibus planè cognoscitur: nam charitatis amor eſt ordinatiſſimus, & non niſi debito tempore, & loco, ſine cuiuſque offeſione oſtenditur. Si ergo affectio illa inclinat ad tempus otioſe terendum, vel ad aliquid aliud, quod perfectioni, ac regulæ conſentaneum non ſit; priuata affectio eſt, non charitatis debitus amor. Vnde maximè læditur charitas, vt Baſil. ſuprà egregiè proſequitur, quando ſine manifeſta cauſa, plus vni quàm alij tribuit, vel ſi munerum, aut bonorum diſtributio, ſine debita proportionè fiat. Nā licet vnusquiſque religioſus, quantum in ſe eſt, debeat omnia contemnere, & viliorè gradum appetere; tamen reſpectu aliorum, ſingularum merita ſpectanda ſunt, & debito honore, & amore proſequenda: quod maximè ad ſuperiores ſpectat, à quibus grauius charitas offeſditur, quando priuatis affectionibus, & non iuxta vniuſcuiuſque facultatem, ac merita, habita communis vtilitatis ratione, labores & honores ſingulis diſtribuant, vt optimè attingit idem Baſil. regula 303. ex breuioribus.

CAPVT VIII.

De mediis poſitiuis quibus fraterna charitas in Societate conciliatur.

I.

Hæc media quædam ſunt interna, & vni cuiuſque noſtrum in Chriſto.

Item oratio.

Item conſideratio doctorum in alijs.

VEniamus ad alia media, quæ non in prohibitione, ſed in actione conſiſtunt, & ad eundem finem conciliandi charitatem fraternam ordinantur. Quæ partim interna eſſe poſſunt, partim externa. Illa generaliora ſunt, & ex interno ſpiritali proſectu maximè pendunt: huiusmodi eſt quod ſ. p. conſtit. cap. 1. §. 8. dicitur, præcipuum vtriuſque partis vinculum, ad membrorum inter ſe & cum capite ſuo vniõnem, eſt amor Dei, ac Domini noſtri Ieſu Chriſti, cum cuius diuina, & ſumma bonitate, ſi ſuperior, ac inferiores valde vniũ fuerint, per facile inter ſeipſos vniuntur. Vnde quia hoc vinculum oratione, ac meditatione maximè creſcit, iuxta illud Pſal. 38. In meditatione mea exardeſcit ignis; ideo ſine dubio hæc eſt certior, & ſolidior via ad hanc vnitatem obtinendam. Si etiam reduci ad praxim optimè poterit quod p. 3. conſtit. cap. 1. §. 4. dicitur, Atque ita fiat, vt ſe mutuo conſiderantes omnes in deuotione creſcant, Deumque, ac dominum noſtrum laudent, quem quiſque in alio, vt in illius imagine agnoſcere ſtudeat. Quæ regula ſumpta videtur ex reg. 5. Auguſtini, quam ſtatim num. 3. referam, eſtque ad rem præſentem optima: quia nihil ita conciliat erga aliquem veræ charitatis amorem, quàm ſingularia virtutum ornamenta, & ſpiritus ſancti dona in eo conſpicere, eumque vt Dei imaginem, optimis gratiæ coloribus depictum, cõtemplari. Si ergo omnes, & in ſeipſis ſtudeant in his virtutibus & donis creſcere; & in alijs ea frequenter conſiderare, eoſque (vt ibidem dicitur) tanquàm ſibi ſuperiores in animo ducere & de illorum ſpiritalibus bonis gaudere, Deoque gratias agere mirum proſectò in modum, mutua inter eos charitas creſcet.

II.

Exteriora media quædam etiam generalia ſunt,

& ad alias virtutes pertinent. Huiusmodi eſt quod de obedientia ad hunc finem commendatur in 1. part. conſtit. cap. 1. §. 3. & ſequentibus. Huiusmodi vniõ (dicitur ibi) magna ex parte obedientie vinculum conſiſtit. Simile eſt paupertatis & humilitatis medium de quo ibidem §. 8. dicitur, Ad vniõnem maximè conducit rerum temporalium contemptus, &c. inter temporalia namque honores, & dignitates, æquæ ac diuinitas, corporalesque commoditates computantur: nec minus illorum, quàm horum bonorum contemptus ex Dei charitate ſequitur, vt citatus §. 8. loquitur: peculiariter verò paupertatis medium, vtpote religioſi ratione voti propriiſſimum, quod luculenter tradidit Baſil. in conſtit. monaſt. c. 19. rbi (inquit) omnia communia ſunt, animi, mentes, corpora, & ea omnia, quibus neceſſario ad victum, cultumque vitæ, communis Deus, communis pietatis mercedem, communes labores, &c. Idem proſequitur cap. 35. & Caſſian. collat. 16. c. 4. afferens id Aſtor. 4. Et ait illis cor vnum, & anima vna. Et ſtatim ſubditur, Et erat illis omnia communia. Chryſoſt. lib. 3. contra vitup. vitæ monaſt. & orat. de S. Philogonio, & alia congerit Gratianus 12. q. 2. c. dilectiſſimis, cum alijs.

Alia verò ſunt magis ſpecialia, quæ in primis eſt, quod in eodem §. 8. ſubiungitur, de vniõnitate, & conformitate in omnibus rebus etiam excernis, vt in veſtitu, victu, omniſque viuendi modo; ſimilitudo enim eſt cauſa amoris: & hæc vitæ vniõnitas, ac communis conſenſus, maximè ad animorum vnitatem iuuat. Vnde Auguſt. in Reg. cap. 5. Omnes vnanimiter, & concorditer viuunt: ac ſi diceret, vt iuuant concorditer, neceſſe eſt, vt viuant vnanimiter. Et ſubdit, & honorate in vobis Deum inuicem, cuius templi ſacri eſtis. Quia Deus ſolus eſt qui habitare facit omnes vnus moris in domo, vnde hæc vniõnitas maximè facit, vt Deus in omnibus recognoscatur, & conſequenter, vt omnes in Deo maximè vniantur. Huc ſpectat menſa communis, quæ adeo in Societate communis eſt, vt nullus quantumvis gratis, & antiquus, ſive ſuperior, ſive doctior, ſive cuiuſcunque alterius conditionis ab illa excipiat, niſi ægritudinis cauſa, ſolo dempto Generali, cui ob graue pondus occupationum aliaſque cauſas, hoc ſingulariter conſeſſum eſt in Congreg. 3. generali c. 5. imò & in 7. Congreg. decreto 7. commendatur maximè P. Generalis propenſio, quam ipſi congregationi ſignificauerat, ad tollendam priuatam menſam, quod etſi non obtinuit, facto tamen ipſo ſe illa priuauit. Quam communitatem antiquorum monachorum maximè commendat Chryſoſtom. 1. 3. contra impug. vitæ monaſt. Cuius (inquit) illis communia ſunt, menſa, domus, indumentum, & quod ſanè mirabilis eſt, vnus etiam, idemque animus omnibus eſt: indicans illam externam vnitatem multum ad hanc animorum vnitatem conducere.

Nec menſa ſolùm dicitur communis in loco, & tempore, ſed maximè in vſu ciborum, nam idem omnibus abſque ſingularitate apponi debent, de vniõnitate quo Chryſoſt. hom. 58. ad Populum de religioſis loquitur, vna menſa & miniſterium ſuſcipientibus, & eadem vna ſit eadem, eadem vita. Et quid miraris (ſubdit) quod vna ſit omnibus diæta, veſtis, & menſa, quippe cum omnibus ſit vna anima. Et ob hanc cauſam omnis etiam ſingularitas in communi menſa cauetur, quia ſolet valde puſillo rum animos offeſdere, & conſequenter charitatẽ perturbare, vt optimè docet Bernard. ſerm. 39. in Cantica. Quoniam hoc impedire non debet, vt præcedenti cap. numer. 17. in ſimili dixi, quominus neceſſitatibus omnium, cum proportionè ſubueniatur, iuxta illud, diuidebatur ſingulis, prout vnusquisque opus erat: nam hoc ipſum charitas ipſa deſiderat. Vnde Benedic. cap. 34. Regula, Non diuisus (inquit) vt per